

Zadania domowe z Analizy IR. Seria 2. 4.11.2013

1. Niech Z – dowolny zbiór niepusty, $P := \{A \in 2^Z : A : \text{skończony}\}$. Wykazać, że wzór $d(A, B) := |A \div B| := (A \setminus B) \cup (B \setminus A)$ określa metrykę w zbiorze P . Opisać kule i odcinki względem tej metryki.
2. Sprawdzić, że wzór $d(x, y) := \min\{|x - y|, 3 - |x| - |y|\}$ zadaje metrykę na zbiorze $X := [-1, 1]$. Dla wartości $r = \frac{4}{5}$ i $r = \frac{5}{4}$ wyznaczyć kulę $K(1; r)$ (względem metryki d). Wykazać, że (średnica (X, d)) := $\sup_{x, y \in X} d(x, y) = \frac{3}{2}$.
3. Sprawdzić, że wzór $d(x, y) := (|x| - |y|) + |\operatorname{sgn} x - \operatorname{sgn} y|$ określa metrykę na $\mathbb{R}$. Wyznaczyć kule (względem d) o środku $x_0 = 4$ i promieniach $r = 3, 4, 5, 6$. Pokazać, że $K(4; r)$ jest przedziałem $\iff 0 < r \leq 2$ lub $r \geq 6$.
4. Dla jakich wartości $a \in \mathbb{R}$ funkcja $d(x, y) := \begin{cases} |x - y|, & \text{gdy } x - y \in \mathbb{Q} \\ a, & \text{gdy } x - y \notin \mathbb{Q} \end{cases}$ jest metryką na $[-1, 1]$.
5. *Metryka cyklicznego uporządkowania przedziału*: Niech $X := [a, b] \subset \mathbb{R}$ oraz $h := b - a$ (lub $X := \overline{1, n} \subset \mathbb{Z}$ oraz $h := n$); sprawdzić, że wzór $d(x, y) := \min(|x - y|, h - |x - y|)$ określa metrykę w zbiorze X .
6. Wykazać, że funkcja $d : \mathbb{R} \times \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ zadaje *pseudometrykę* na $\mathbb{R}$ (tzn. spełnia warunki $d(x, x) = 0, d(x, y) = d(y, x), d(x, z) \leq d(x, y) + d(y, z)$); opisać określoną przez d relację równoważności w $\mathbb{R}$: $x \sim y \iff d(x, y) = 0$.
 $d(x, y) := |\sin x - \sin y| + |\cos x - \cos y|; d(x, y) := |\sin x - \sin y| + |\sin(x - y)|$.
7. Czy wzór $d(x, y) := \frac{|x - y|}{1 + (x - y)^2}$ określa metrykę na $\mathbb{R}$?
8. Dowieść, że: zbiór wyrazów ciągu Cauchy'ego w przestrzeni metrycznej jest ograniczony;
9. Dowieść, że jeśli (x_n) i (y_n) są dwoma ciągami Cauchy'ego w przestrzeni metrycznej (X, d) , to ciąg liczbowy $(d(x_n, y_n))$ jest zbieżny.
10. Niech $X := K(0, 1) = \{x \in \mathbb{C} : |x| < 1\}$ oraz $d(x, y) := \min\{|x - y|, 2 - |x| - |y|\}$. Sprawdzić, że (X, d) jest przestrzenią metryczną niezupełną (tzn. istnieją ciągi Cauchy'ego nie mające w X granicy). Narysować $K(p, R)$ (kula o środku p i promieniu R) dla $(p; R)$ równych odpowiednio: $((0, 0); \frac{1}{2}); ((0, \frac{3}{4}); \frac{1}{2})$.
11. Wykazać, że w każdej metryce odcinek o końcach a i b tzn. $\{x \in X : d(a, b) = d(a, x) + d(x, b)\}$ jest domknięty.
12. Wykazać, że $S := \{x \in \mathbb{R}^3 : x_1 x_2 x_3 = 1\}$ ma cztery spójne składowe.
13. Zbadać zwartość, spójność, domkniętość i ograniczoność zbioru: $A := \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 : x(x + y)^2 = 1\}$.
14. Zbadać domkniętość, otwartość, zwartość i spójność poniższych podzbiorów przestrzeni $X \subset \mathbb{R}$
  - a) $X := \{0\} \cup \{\frac{1}{n}, n \in \mathbb{N}\}, A := \{1\}, B := \{0, 1, \frac{1}{2}\}, C := \text{dowolny podzbiór } X$;
  - b) $X := \mathbb{R}, A := \{x \in \mathbb{R} : \frac{1}{32} \geq x^3 - 2x^2 + x \geq 0\}$;
  - c) $X :=]0, \frac{1}{2}[, A := \{x \in \mathbb{R} : \frac{1}{32} \geq x^3 - 2x^2 + x \geq 0\}$;
  - d) $X := \mathbb{R}, A := \{x \in \mathbb{R} : x = a^n, n \in \mathbb{N}\}, a \in \mathbb{R}$ – ustalone;
  - e) $X := \{x \in \mathbb{R} : x = a^n, n \in \mathbb{Z}\}, A := \{x \in \mathbb{R} : x = a^n, n \in \mathbb{N}\}, a \in \mathbb{R}$ – ustalone;
15. Niech $X :=]0, \infty[$. Podać przykład funkcji ciągłej $f : X \rightarrow \mathbb{R}$ dla której $f(X)$ jest zbiorem: a) domkniętym i nieograniczonym, b) domkniętym i ograniczonym (czyli zwartym).
16. (C) Opisać otwarte, domknięte, zwarte i spójne podzbiory zbioru $\mathbb{N}$ w topologii zadanej metryką $d(m, n) := |\frac{1}{m} - \frac{1}{n}|$. Czy metryka $d_o(m, n) := |m - n|$ określa tę samą co d topologię w zbiorze $\mathbb{N}$?
17. (C) Zbadać domkniętość, zwartość, spójność i otwartość zbiorów: a) Zbiór funkcji wielomianowych na odcinku $[0, 1]$. (jako podzbiór $C[0, 1]$ z metryką $d(f, g) := \sup_{x \in [0, 1]} |f(x) - g(x)|$) b) Jak wyżej lecz ograniczamy się do wielomianów stopnia nie większego niż 17.
18. Niech (X, d) będzie przestrzenią metryczną; dla $A \subset X$ i $\epsilon \geq 0$ oznaczmy $A_\epsilon := \{x \in X : \exists a \in A : d(x, a) \leq \epsilon\}$. Rozważmy następujące implikacje: (D) A domknięty $\Rightarrow A_\epsilon$ domknięty; (O) A otwarty $\Rightarrow A_\epsilon$ otwarty; (Z) A zwarty $\Rightarrow A_\epsilon$ zwarty; (S) A spójny $\Rightarrow A_\epsilon$ spójny. Dowieść, że: (a) A zwarty $\Rightarrow A_\epsilon$ domknięty; (b) w przestrzeni $X := \mathbb{R}^n$ z metryką $d(x, y) := |x - y|$ implikacje (D), (O), (Z) i (S) są również prawdziwe; (c) dla $X :=]-\infty, -1[\cup \{0\} \cup]1, +\infty[$; z metryką $d(x, y) := |x - y|$ implikacje (D), (O), (Z) i (S) są fałszywe.

19. (C) Wykazać, że przestrzeń metryczna, w której każdy podzbiór ograniczony i domknięty jest zwarty, jest zupełna.
20. Odwzorowanie f nazywa się *domknięte (otwarte)*, jeżeli f -obrazy zbiorów domkniętych (otwartych) są domknięte (otwarte). Z badać, czy dane ciągle (w zwykłej topologii $\mathbb{R}$) odwzorowanie $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ jest domknięte lub otwarte:
 $f(x) := \sqrt{1+x^2}$; $f(x) := \frac{x}{\sqrt{1+x^2}}$; (c) $f(x) := \frac{2x}{1+x^2}$; $f(x) := \sin x$.
21. (C) Wykazać, że nie istnieje ciągła bijekcja odcinka domkniętego na zbiór $W := \{(x, y) \in \mathbb{R}^2, -1 \leq x \leq 1, y = 0\} \cup \{(x, y) \in \mathbb{R}^2, x = 0, 0 \leq y \leq 1\}$.
22. Wykazać, że nie istnieje ciągła bijekcja $\mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}$. (zatem $\mathbb{R}^2$ i $\mathbb{R}$ nie są homeomorficzne). Uogólnić wynik na $\mathbb{R}^m, m \geq 2$ i $\mathbb{R}$.
23. Czy istnieje ciągła bijekcja okręgu na prostą ?
24. (C) Niech $C(r)$ oznacza okrąg na płaszczyźnie o środku w początku układu współrzędnych i promieniu r . Niech $X := \bigcup_{n=2}^{\infty} C(1 - \frac{1}{n})$, $Y := \bigcup_{n=3}^{\infty} C(\frac{1}{n})$ będą podzbiórmi w $\mathbb{R}^2$ ze standardową metryką. a) Wykazać, że X i Y są niezupełnymi przestrzeniami metrycznymi. b) Skonstruować homeomorfizm (tzn. ciągłą bijekcję taką, że odwrotna jest ciągła) $X \rightarrow Y$. c) Znaleźć uzupełnienia X i Y i wykazać, że nie są homeomorficzne. (Czyli homeomorficzne przestrzenie metryczne mogą mieć niehomeomorficzne uzupełnienia.)
25. Wykazać, że: (a) $\lim_{n \rightarrow \infty} (\sqrt[100]{n^{100} + n^{99}} - n) = \frac{1}{100}$; (b) $\lim_{n \rightarrow \infty} (n + 4\sqrt{n^2 + n} - 2\sqrt{n^2 - n} - 3\sqrt{n^2 + 2n}) = \frac{5}{4}$; (c) $\lim_{n \rightarrow \infty} n(2\sqrt{n^2 - n} + 2 - 3\sqrt{n^2 + 1} + \sqrt{n^2 + 2n}) = -\frac{1}{4}$; (d) $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\sqrt{n^2 + \sqrt{n^3 + \sqrt{n^5} - \sqrt{n^2 + \sqrt{n^3}}} \right) = \frac{1}{4}$; (e) $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\sqrt[3]{(n+2)(n+4)(n+5)} - \sqrt[3]{n(n+1)(n+3)} \right) = \frac{7}{3}$; (f) $\lim_{n \rightarrow \infty} n^2 \left[\left(1 + \frac{p}{n}\right)^q - \left(1 + \frac{q}{n}\right)^p \right] = \frac{1}{2}pq(q-p)$ dla $p, q \in \mathbb{N}$; (g) $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\sqrt{n + \sqrt{n}} - \sqrt{n - \sqrt{n}} \right) = 1$; (h) $\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{5a^{2n} + 4a^n + 3} = \max\{1, a^2\}$ dla $a \in \mathbb{R}$; (i) $\lim_{n \rightarrow \infty} (n^7 + 7)^{-7} \sqrt{(n+2)^{100} - n^{100} - 200n^{99}} = 30\sqrt{22}$; (j) $\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt{(3+x)^n + (1-x)^n} = 2 + |1+x|$ dla $x \in \mathbb{R}$; (k) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{p_1 a_1^{n+1} + \dots + p_r a_r^{n+1}}{p_1 a_1^n + \dots + p_r a_r^n} = \max\{a_1, \dots, a_r\}$ oraz $\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[p_1 a_1^n + \dots + p_r a_r^n]{p_1 a_1^{n+1} + \dots + p_r a_r^{n+1}} = \max\{a_1, \dots, a_r\}$, jeśli $r \in \mathbb{N}$ i liczby p_i, a_i są dodatnie; (l) $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{1}{\sqrt[2]{2-1}} - \frac{2}{\sqrt[4]{4-1}} \right) = \frac{1}{2}$; (m) $\lim_{n \rightarrow \infty} 2^{-n} \left(1 + \frac{1}{n}\right) \left(1 + \frac{2}{n}\right) \dots \left(1 + \frac{n}{n}\right) = 0$; (n) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{n} \left(1 + \frac{1}{n}\right) \left(1 + \frac{2}{n}\right) \dots \left(1 + \frac{n}{n}\right) = +\infty$; (o) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{2n-1}{2n+1} \cdot \frac{2n-2}{2n+2} \dots \frac{n}{3n} = 0$; (p) $\lim_{n \rightarrow \infty} n \left[(n+1)^{\frac{1}{100}} - n^{\frac{1}{100}} \right] = +\infty$; (q) $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{1}{\sqrt{n^2-n+1}} + \frac{1}{\sqrt{n^2-n+2}} + \dots + \frac{1}{\sqrt{n^2+n}} \right) = 2$; (r) $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{n^2+1}{n^3+1} + \frac{n^2+2}{n^3+2} + \dots + \frac{n^2+n}{n^3+n} \right) = 1$; (s) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{2^3-1}{2^3+1} \cdot \frac{3^3-1}{3^3+1} \dots \frac{n^3-1}{n^3+1} = \frac{2}{3}$; (t) $\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{1^4 + 2^4 + \dots + n^4} = 1$; (u) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n+2}{n^2-3} \sum_{k=1}^n \sqrt[k]{k^2-2} = 1$.
26. Wykazać, że jeśli ciąg liczbowy (a_n) jest zbieżny, to $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{na_1 + (n-1)a_2 + \dots + a_n}{n + (n-1) + \dots + 1} = \lim_{n \rightarrow \infty} a_n$.
27. Wykazać, że jeśli ciąg liczbowy (a_n) jest ograniczony, to ciąg (x_n) o wyrazach $x_n = \frac{2^{n-1}a_1 + \dots + 2a_{n-1} + a_n}{2^{n-1} + \dots + 2 + 1}$ jest zbieżny. Wylczyć $\lim x_n$, jeśli $a_n = \alpha^n$, $|\alpha| < 2$. *Wskazówka:* $\tilde{x}_n := (1 - 2^{-n})x_n$ spełnia warunek Cauchy'ego.
28. Dowieść, że jeśli ciąg $(a_1 + \dots + a_n)$ jest ograniczony oraz $a_n \searrow 0$ przy $n \rightarrow \infty$, to $\lim_{n \rightarrow \infty} na_n = 0$.
29. Sprawdzić, korzystając z twierdzenia Stolza:
 (a) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1^5 + 2^5 + \dots + n^5}{n^6} = \frac{1}{6}$; (b) $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{1^5 + 2^5 + \dots + n^5}{n^5} - \frac{n}{6} \right) = \frac{1}{2}$;
 (c) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{\sqrt{n}} \left(\frac{1}{\sqrt{n+1}} + \frac{1}{\sqrt{n+2}} + \dots + \frac{1}{\sqrt{2n}} \right) = 2(\sqrt{2} - 1)$; (d) $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{\sqrt{1 \cdot 2} + \sqrt{2 \cdot 3} + \dots + \sqrt{n(n+1)}}{n} - \frac{n}{2} \right) = 1$;
 (e) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{\sqrt{n}} \left(1 + \frac{1}{\sqrt{2}} + \dots + \frac{1}{\sqrt{n}} \right) = 2$; (f) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\sqrt{1} + \sqrt{2} + \dots + \sqrt{n}}{(n+1)\sqrt{n}} = \frac{2}{3}$;
 (g) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\sqrt[3]{(2n-1)!!}}{n} = \frac{2}{e}$; (h) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n(2n-1)}{\sqrt[3]{(2n)!}} = \frac{e^2}{2}$.
30. Dla danych liczb dodatnich a i b określmy rekurencyjnie dwa ciągi (a_n) i (b_n) , przyjmując: $a_0 := a$, $b_0 := b$, $a_{n+1} := \frac{a_n + b_n}{2}$, $b_{n+1} := \frac{2a_n b_n}{a_n + b_n}$. Wykazać, że ciągi (a_n) , (b_n) są zbieżne oraz $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = \sqrt{ab} = \lim_{n \rightarrow \infty} b_n$.
31. Wykazać zbieżność ciągu (a_n) , jeśli:
 (a) $a_n := \left(1 + \frac{1}{1^2}\right) \left(1 + \frac{1}{2^2}\right) \dots \left(1 + \frac{1}{n^2}\right)$; (b) $a_n := 1 + \frac{1}{\sqrt{3}} + \dots + \frac{1}{\sqrt{2n-1}} - \sqrt{2n}$; (c) $a_n := 1 + \frac{1}{2} + \dots + \frac{1}{n} - \log n$ (liczba $\lim a_n \approx 0.57721566$ nazywa się *stałą Eulera*); (d) $a_n = \frac{(2n)!!}{(2n+1)!!} \sqrt{n+1}$.

32. Zbadać zbieżność ciągów określonych rekurencyjnie :
- (a) $x_{n+1} = x_n - \frac{1}{2}x_n^2 - \frac{1}{3}x_n^3$, $x_0 = 1$; (b) $x_{n+1} = \frac{\pi}{2} \sin x_n$, $x_0 = 1$; (c) $x_{n+1} = x_n - \sin x_n$, $x_0 = 1$.
33. Dla podanych niżej ciągów obliczyć $\inf\{x_n : n \in \mathbb{N}\}$, $\sup\{x_n : n \in \mathbb{N}\}$, $\liminf x_n$, $\limsup x_n$
- (a) $x_n = \frac{n-10}{n^2}$, (b) $x_n = \frac{n^2-3n}{5n^2-24n+36}$, (c) $x_n = \frac{n-E(\sqrt{n})^2+1}{E(\sqrt{n})}$, (d) $x_n = n-10\lfloor \frac{n}{10} \rfloor + \frac{2}{n}$; (e) $x_n = n - \frac{5}{n} - 5E(\frac{n}{5})$;
 (f) $x_n = \frac{24}{n} + \frac{n}{10} - \lfloor \frac{n}{10} \rfloor$;
34. Dowieść (nie stosując twierdzenia Stolza), że $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{n}(1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \dots + \frac{1}{n}) = 0$.
35. Zbadać ograniczoność i wyznaczyć kresy zbioru:
- (a) $\{\sqrt[n]{n+100} : n \in \mathbb{N}\}$; (b) $\{\frac{x}{x^2+1} : x \in \mathbb{R}\}$; (c) $\{2^x + 2^{1-x} : x \in \mathbb{R}\}$; (d) $\{\frac{n^2}{2^n} : n \in \mathbb{N}\}$; (e) $\{\frac{1000^n}{n!} : n \in \mathbb{N}\}$;
 (f) $\{\sqrt{n} - E(\sqrt{n-1}) : n \in \mathbb{N}\}$; (g) $\{\frac{m}{n(m+n)} : m, n \in \mathbb{N}\}$; (h) $\{\frac{1}{m\sqrt{n}} + \frac{1}{n\sqrt{m}} : m, n \in \mathbb{N}\}$.